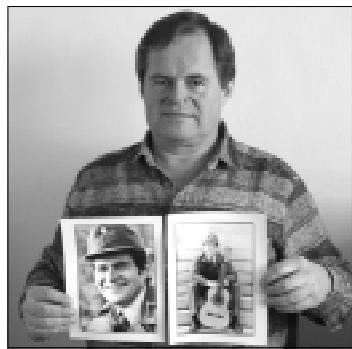

Národní písničky jsem si přeložil do finštiny a obešel celou zem

■ **Obrázky z obyčejného života Miroslava Štecury z Čerčovic**
 Minule jsme si s Miroslavem Štecurou připomněli léta šedesátá, kdy i k nám pronikala hudba The Beatles a také a tehdejší praktiky, nad kterými nyní mladým lidem zůstává rozum stát. A jak to bylo dál?
 „Přišel rok 1968 a s ním Pražské jaro. I když se naši komunisté, pod vedením Alexandra Dubčeka, snažili reformovat nerenovatované, po celé to jaro a léto jsme všichni pocítovali určitě uvolňování, spojené s velkými nadějami a přáními, že bychom mohli nejen svobodně mluvit a cestovat, ale i lépe žít. Na druhé straně každý rozumně smýšlející člověk musel mít v té době strach z toho, kdy nám vládců z Kremle ten náš „socialismus s lidskou tvář“ přijdou převálcovat. Nečekali jsme dlouho, v noci z dvacátého na jednadvacátého srpna byli tady.“

Miroslav Štecura ukazuje výtisky z finských novin. Tehdy figuroval i na finském žebříčku popularity. Skupina se jmenovala „Zebra“ a hráli jsme především převzaté písně od britské skupiny „Black Sabbath“.

V paroxysmu, že právě vstup vojsk Varšavské smlouvy na naše území způsobil, když jsem v zářijových vrámci odvodu, obdržel od vojenského lékařské komise modrou knížku. Naše armáda se v té době totiž nacházela v takové depresi, že získání výtouže, „modré“ stačilo, když jsem soudruhům začal inspirovat hnutím hippies básnit o lásce, o míru a kytičkách a o mém dalším osudu bylo definitivně rozhodnuto.
 Ještě téhož roku jsem na základě „modré knížky“ mohl bez problémů vycestovat do zahraničí. Z mého obléknutého dovoleného čtyřdenního pobytu v tehdejší Německé spolkové republice se nakonec vyklubal nezákonný mnoholetý pobyt cizině.

V Hamburku jsem se připojil k členům bývalé karlovarské bigbeatové skupiny Lucie, která po strádání bubenkou a doprovodného kytaristu. Po různých peripetiích, se však skupina rozpadla. A tak jsem hrál s hamburskými výrostky. Skupina se jmenovala „Zebra“ a hráli jsme především převzaté písně od britské skupiny „Black Sabbath“. V minulém roce se v Hamburku uskutečnilo setkání této skupiny, které bylo i po více než třiceti letech velmi přátelské a všichni jsme měli pocit, jako kdybychom se napolevideli předtýdnem. Mezijazyčnou největší hudební zážitky, které mně v Německu potkaly, byly koncerty skupin Ten Years After, The Kinks a jediné vystoupení australské skupiny Bee Gees. Naopak mým největším zklamáním bylo, když v roce 1970 přišel do kin poslední film o Beatles „Let It Be“. V hledišti bylo tak málo diváků, že se dali spočítat na prstech jedné ruky. Přišlo mi to falešně od obyvatel města, kde se Beatles svého času vypracovali.
 Osud mně zvalal až na sever Evropy do Finska. Finské národní písně mi natolik učarovaly, že jsem zazpíval rády i dnes. Při různých folklórních festivalech jsem zpíval též naše národní písničky, kterejsem si přeložil do finštiny. Při výkonu základní vojenské služby, kterou jsem ve Finsku absolvoval, jsem měl možnost jako zpívacího voják-trubač navštívit mnoho vojenských posádek. Procestoval jsem bezmála celé Finsko, které je, co se rozlohy týče, asi pětkrát tak velké jako Česká republika. Právě na vojné jsem začal psát své první písně. Některé z nich jsem zpíval i v rádu, v pořadu pro vojáky. V rámci oslav založení finského státu, které připadají na 6. prosince, jsem byl na jednotku vyslán na generální štáb do Helsinek. Poté, co jsem přítomným generálům zazpíval, mimo jiné do finštiny přeloženou písničku „Okolo Hradce“, jsem byl otažen jedním generálem v uniformě československé ar-

mády, kdo a co jsem zač. Odpověděl jsem: „Tovíte, soudruh generále, my máme své lidi všude“. A odešel jsem. Myslím, že jsem ho tím pořádně dostal.

Zpráva o vraždě zakládajícího člena Beatles, Johna Lennona, ke které došlo 8. prosince roku 1980 v New Yorku, mě šokovala a otrásla mnou natolik, že ještě dnes po více než třidaceti letech, když uslyším některou z jeho písní, které napsal po rozpadu Beatles, je mi strašně smutně a tento pocit nejen mně bude provázet až do konce života. Pro všechny příznivce Beatles to byla obrovská rána, z které se nezapamatují. Miliony fanoušků po celém světě do toho tragického dne věřili, že se Beatles dají zase dohromady. Určité pokusy oživení Beatles byly zaznamenány ze strany Paula McCartneyho, i John Lennon byl téhož myšlenky nakloněn. Nemusím zde snad ani připomínat, že jediný kdo byl proti, byla námi všemi nenáviděná Yoko Ono. Osobně se domnívám, že jeho život má na svědomí ona.

Jako mnozí, i já jsem se vrátil do vlasti a jsem šťastný, že konečně i naši lidé mají dlouhých letů možnost uvítat v Praze cizí skupiny, které se k nám rády vrací, jako například The Rolling Stones. Jak jsem se již na začátku mého článku zmínil, mou největší hudební láskou byli, jsou a navždy budou Beatles. Můj sen spatřit jejich koncert se mi částečně splnil, když jsem vloni ve Vidni shlednul své turné bývalé člena Beatles Paula McCartneyho. Opravdu, nezapomenutelný zážitek.“

Je právě Váš životní příběh ještě zajímavější, než ten, který jste právě dočetli? Napište nám o sobě! Vaše vyprávění rádi zveřejníme. Pište na adresu: autorův text rubriky: Květa Tošnerová, týdeník Svobodný hlas, Poštovní schránka 124, 440 01 Louňky.

Mezi Saharou a tropickým pralesem... Minulou nedělí byla v Králově údolí Zatci zahájena pozoruhodná etnografická výstava, která přibližuje život subsaharského kmene Fulbí. Na vernisáži přiblížil život kmenů Ph.D. Viktor Černý z Archeologického ústavu Praha. Na výstavě se podíleli jak čeští tak i francouzští vědci, kteří se v oblasti pohybovali více než padesát let. Návštěvníci měli možnost zhlédnout i videozáznam, který přibližuje rituály jednotlivých kmenů. „Výstavou tvořím především unikátní barevné fotografie z exotické oblasti Súdánu, Nigérie a Kamerunu,“ láká na výstavu manažerka Králový údolí Renata Baštyňová. Zájemců bude promítána i videokazeta. Výstava je otevřena do 22. února každý den kromě pondělí.

Matematik převážně vážný

■ Z Loun až k Einsteinovi a ke hvězdám, kamsi na konec světa

Sto deset let uplyne 27. ledna od narození světového matematika, jehož jméno nese lounské gymnázium. Jeho cesta z rodných Loun do světa stojí za připomenutí.

Václav Hlavatý se narodil v Lounech 27. ledna 1894. Po ukončení lounské realky studoval od roku 1913 na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a na České vysoké škole technické v Praze. Po návratu z front první světové války své studium v roce 1919 ukončil. Poté působil jako středoškolský profesor matematiky a deskriptivní geometrie v Praze a rodových Lounech (1919-1923). Podle vzpomínek býval velice přísný na sebe i na žáky. V roce 1921 získal doktorát filozofie. Ve školním roce 1923/1924 studoval půl roku v Nizozemsku a v letech 1927 až 1929 v Itálii (Řím), Francii (Lille) a Anglii (Oxford). Rezignoval se v roce 1925 habilitoval na Univerzitě Karlově v Praze; v roce 1931 byl jmenován mimořádným a v roce 1936 řádným profesorem geometrie. Ve školním roce 1937/1938 byl hostujícím profesorem na univerzitě v americkém Princetonu a členem tamějšího Institutu pro pokročilá studia.

V době okupace se Hlavatý plně věnoval vědecké práci a psaní učebnic, které vyšly po válce. Od roku 1946 byl poslancem Prozatímního národního shromáždění za národně socialistickou stranu, je jimž členem byl ve třech poválečných letech. Po válce pomáhal vybudovat matematický ústav. V roce 1948 odejel na přednáškový pobyt v USA a zůstal už exilu. Pracoval v matematickém institutu na univerzitě v Bloomingtonu ve státě Indiana. V roce 1952 tam získal trvalé místo. Prosladil se ve vědecké práci, spolupracoval s Albertem Einsteinem. Od roku 1964 působil na univerzitě jako emeritní profesor. Byl spoluzakladatelem a v letech 1958 až 1962 prezidentem Československé společnosti pro vědu a umění v USA. Hlavatý zemřel 11. ledna 1969 v Bloomingtonu. Prezident Václav Havel jej 28. října 1991 posmrtně vyzna-

menal řádem TGM. Václav Hlavatý napsal přes sto pedagožických prací diferenciální a algebraické geometrie a o obecné teorii relativity. Je autorem řady učebnic a monografií. Zabýval se diferenciální geometrií, neuklidovskou geometrií, zakřivenými prostory a diferenciálními geometriemi, neuklidovskou geometrií, zakřivenými prostory a diferenciálními geometriemi, neuklidovskou geometrií, zakřivenými prostory a diferenciálními geometriemi. Úvod do neuklidovské geometrie (1926, 1949). Diferenciální geometrie křivek a ploch a tenzorový počet (1937). Diferenciální geometrie geometrie (1940). Projektivní geometrie. Stěžejním dílem z období emigrace je monografie Geometry of Einstein's Unified Field Theory (1958).

O emigrantovi Hlavatém se v rodné vlasti dlouho nemluvalo. Mlčeno bylo na krátký čas porušeno v době politického uvolnění v Časopisu pro pestování matematiky (č. 94/1969) článkem „Profesor Václav Hlavatý, český matematik světového jména“ a v Časopisu Matematika ve škole (č. 19/1969) článkem „Za profesorem dr. Václavem Hlavatým“. V únoru 1969 připomněl smrt Václava Hlavatého i Kulturní měsíčník Louny. Další práce vycházejí z poválečných let. Věnoval Václav Hlavatému“ (časopis Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, č. 38/1993) či „Sto let od narození Václava Hlavatého“ (časopis Matematika, fyzika, informatika č. 3/1993-94). Na Václava Hlavatého vzpomínala na stránkách Svobodného hlasu v říjnu 1992 Marie Bielbová, která připomněla jeho hudební nadání a dvě manželství. V listopadu 1992 mu město Louňky udělilo čestné občanství a lounské gymnázium nese od 16. listopadu 1992 Hlavatého jméno. David Hertl

Magdalenitky a středověké Louny (2)

■ Více než o duchovním růstu a o nemocné pečovaly lounské řeholnice o majetek

V minulém čísle jsme si přiblížili historii řeholního řádu, který vznikl na počest sv. Máří Magdaleny, řád magdalenitek. Lounský klášter řádu sv. Magdaleny nepatřil ani daleka k okrajovým. Význam lounského kláštera sv. Anny se zakládá na rozsáhlém majetku darovaném lounským rychtářem Běrem. Jako jediný z českých magdalenitkých konventů patřil papéřské dědičce, a to dosti slavnou. Byl tedy pravděpodobně v zemi nejbohatším klášterem tohoto řádu. Nelze se proto divit, že i probost lounského kláštera, který se staral o duchovní vedení sester, byl nejněrodnou zlozem převorem česko-moravsko-rakouské řádové provincie.

Roku 1410 se v Lounech dokonce sešla generální kapitula, na které byl zvolen představeným celého magdalenitkého řádu, čtáctiho tehdy asi 30 řeholních domů. Dříve se ovšem musely dle pořádku právní záležitosti spojené se vznikem nového lounského kláštera. Za bohaté obdarování si zakladatel totiž vyhradil až příliš rozsáhlá patronátní práva (například volbu probsta a představené sestry - převory), která nebyla vsouhlasu s tehdy platnými církevními předpisy.

Frick Bér, lounský měšťan německé národnosti, patřil k nejbohatším občanům Loun. Již roku 1321 si koupil dědičné rychtářství a jeho potomci po sto čtyřicet let zastávali toto nejvyšší

řeholnice o majetek nazývá lounský historik Kamil Linhart klášter „zapořadovací ústav pro neprovdané dcery lounských měšťanů“.

Vyběrádjádstínebylnámody. Víme již, že počátkem 14. století do magdalenitkých klášterů kněžky lásky už nevstupovaly. Proto přítomnost bílých paní v lounských Benátkách nemůže být dokladem o provozování „nejstaršího řemesla“ v našem středověkém městě. A důvody příchodu sester pokání je také třeba hledat jinde. Rychtář Béra možná lákal německý původ řádu a svou existenci mohl sehrát i v Lounech již stovkami českými kláštří „příbuzných“ dominikánů (stával na konci Pražské třídy v místech Klášterní ulice). V obchodu Baby's World lze i dnes vidět zbytky dominikánského kostela). Rozsáhlá dědičná patronátní práva ke klášteru sv. Anny, která si zakladatel v rozporu s kanonickým právem vymínil, a jejich majetek způsobily bílým kláštřem a Běrovým dědicům, mezi i vleklé majetkové spory s dobro-

řickým farářem. Nejkomplicovanější byly ale vztahy mezi samotnými patrony dědičce a městem, který si zejména po husitských válkách osoboval práva na klášter a jeho majetek. A tak nastal doslova boj o klášterní listiny a privilegia.

Od roku 1400 musely být listiny kvěsilistým spůsobem uloženy v truhle s pěti zámky. Jeden klíč byl v rychtářě Hávy, další tři měli jeho příbuzní a pátý vlastní rada města Lou. Ale to už se schylovalo k zániku kláštera. Zajímavé je, že díky dopisu probosta lounských magdalenitek, Jana Bullendorfera, převora Čech, Moravy a Rakous, máme jedinou zmínku o pobytu Mistra Jana Husa na Zatecku. Hus totiž, již v klábě, musel opustit Prahu a místo svého exilu pečlivě tajit. Lounský probost však o Husovi věděl a v listu se ptal zatečského sakristána, zda jeho farář protireformatorní úmysly. Kde přese v té době Hus pobýval, se dnes již neví. Dá se jen spekulovat o tom, že lounský probost používal stejnou knihovnu v zatecké sakristii, jako Hus při psaní svého známého díla O cirkví.

Jaroslav Havran

přírodou lounska, žatecka a podbořanska krok za krokem

■ **Dětaný chlum je jako africká savana**

Chcete-li zblízka vidět, jak vypadá africká savana, nemusíte jezdit až do Afriky. Stačí navštívit přírodní rezervaci Dětaný chlum. Náhorní pláni této rezervace se vysokotělnou travou a soliterními většijká pokroutěnými duby se jivelemi podobá. Geologický podklad zde tvoří bazalt, který je součástí vulkanického komplexu Doupských hor. Za chráněné území o rozloze 35,6 ha byla vyhlášena již v roce 1967 a cílem je ochrana tepelníků doubravy enklávami stěpních trávníků s bohatou florou a faunou. Ze zajímavých rostlin zde nacházíme významné silně ohrožené konikleč luční český, vstavač muškový, dřín jámí, lilie zlatohlavá, zimozraček alpský a hvozdík

Náhorní plošina Dětaného chluMU připomíná savanu.

lesní. Botanik J. Lorber z Chomutova odtud popsal i kritične hvozdíku lučního a hvozdíku koutouzkou. Velmi bohaté je zde zastoupení ptáků, kterých bylo pozorováno na 60 druhů, z nichž 14 druhů zvlášť chráněných. U 23 druhů bylo, nebo se předpokládá hnízdné. Při posledním průzkumu, který zde prováděl pracovník agentury ochrany přírody Ústí nad Labem pan Vondráček zde byly zastiženy tři druhy dravců a je zajímavé, že mezi nimi chyběl jesřtřelý lesní. Z kurovitých ptáků byla zastihena jak koroptev polní, tak křepelka a bažant obecný, který zde však byl z velké části vypuštěn. Bohaté je zastoupení šplhavců včetně strakapouta prostředního, který je znám ještě z Krásného Dvora a kopce Srdiva. Hnízdu ti i tři druhy holubů a hrdlíčků,

tři druhy pěnic a budničků a všech pět našich druhů švoků. Zajímavý je výskyt hýla rudého, který je znám pouze z této lokality. Méně běžné je i hnízdní várný černý. Ze vzácných protahujících druhů, nebo z těch, kterejsem zvala vyluču potravou, je jasně jmenovavatelů velkého a dudka chocholátého av zvimě brkoslava severního.

Herbert Tichý

■ **Louštín - zapomenutý dvojníc Džbánu**

V jižní části Přírodního parku Džbán, od HředeL a Revnitčova za hranici parku vystupuje jihovýchodním směrem lesní celek Maxova obova a Revnitčová Líska a nejvyšším zalesněným dvojrším - Velkým (537 m.n.m.) a Malým (534 m.n.m.) Louštínem. Kousek stranou ještě přistupuje lesní kupa Zaly (506 m.n.m.). Nejezitelnější se Louštín vyzývá na obrzu ze Džbánu (534 m.n.m.) a ještě lépe při cestě do Rakovníka, po levé straně přes Líšany. Překvapuje, proč nebyl Louštín zahrnut do Přírodního parku Džbán, když s ním geologicky souvisí. Jen geomorfologicky je od džbánského tělesa oddělen krušovickým údolím zvaným Krušovická vrata. Hranice parku probíhá severněji od hředelešského hřbetu přímo na Revnitčovu a tím byl Louštín od něho oddělen a odtřeno.

Louštín tedy leží asi 15 km jihovýchodně od vlastního Džbánu a asi tři od Krušovic. V lesním zátiší nese starobou hradíště „Kozi Hrádek“. Nádmořskou výškou je dokonce Velký

Louštín o tři metry vyšší než nejvyšší bod Džbánu. Velký Louštín se pozorvateli jeví jako ohromný komplex přecházející do lesů novostráneckých a odtud dále do Lánské plošiny, kde se dále napojuje na lesy Krávkolátské. Od úpatí až po vrchol Louštína se táhnou krásné bučiny a pás smíšených lesů s duby, ale i s borovicemi a smrký. Vrchol Louštínu byl v nedávné době upraven a vyhlídka odpovídá. V minulosti se tu hojně pálilo dřevěné uhlí pro železářské hutě „Marie Anna“ v Roztokách u Krávkolátu. Až do roku 1846 tu pracovalo 160 uhlířů. Kromě toho bylo tu vykáceno a vyklučeno na 600 ha bukového lesa na výrobu potaše pro mydlárny a sklárny při sílnici Rakovník - Lužná, které zanikly kolem roku 1840. Malá papírna ležela na rakovníckém potoce Račáku.

Aby byla oddělena křivda Louštínu, že nebyl zařazen do přírodního parku Džbán, vybudovala správa Lesů České republiky revír Lužná ve spolupráci s referátem pro životní prostředí a ochranu přírody v Rakovníku. Na učnou stezku Louštín. Má dvě trasy - pěší trasa vede po modré a červeně turistické značce k rozcestníku „U Krušovických vrat“ a pak po značce zelené - celková délka pěší trasy je pět kilometrů a končí v lokalitě „Sládkův kříž“ za Lužnou - nádraží. Cyklistická trasa vede převážně po lesních cestách a měří 12,5 kilometru. Obě trasy naučné stezky jsou zakresleny v orientační mapě na úvodním informačním panelu a rovněž vyznačeny

in terú. Další informační panely umístěné na trase stezky seznamují návštěvníky s tvactvím okolních lesů, zvířít, s typy porostů a druhozv skladbou dřevin a lesní květenou. Pozorní a ohleduplní návštěvníci mohou spatřit kromě smřezí a černé věže i skvrnitěho daňka, z ptáku dala černého či nejmenší našl soulu kulíška nejmenšího. Na trase stezky se nacházejí krásná místa pro odpočinek a na vlastním vrchu Louštín se při jasném počasí otvírá nádherný výhled na okolní krajinu, včetně Džbánu. Informační panel v této lokalitě seznamuje s historií a současností okolních lesů. Rozhodně však stojí za to rozšířit i tento krásný zapaomenutý kout Džbánské savy poznání a ze susedního Rakovníka.

Josef Houda

■ **S kým se na Lounsku už nese káme**

Je smutné hovořit o druzích, které se na Lounsku v minulosti vyskytovaly, nebo dokonce hnízditý jejich výskyt již nebyl v posledních letech zaznamenán. Je to například poštolka rudonohá, která v minulosti hnízдила u Rudoc a naposledy byla zastihena v roce 1975 u Toužetina. Podobná situace nastala i u některých kurovitých ptáků, jejichž centrem byla lesní oblast Džbánu alej okolí Hvízďalky, které navazovaly na lesní komplex Krávkolátu. O tetřevu hlušci je v minulosti znám mnoho údajů. Poslední údaj z roku 1970 hovoří o ojedinelém zastižení tetřevi slepice u Hvízďalky. Podobně lze hodnotit i výskyt lesního, který však ani v minulosti nepatřil na Lounsku mezi obecné druhy. Podle neověřeného údaje byl

Brkoslav severní je vzácným zimním hostem, kterého lze na Dětaným chlumě zastihnout.

poslední jedinec zastižen v roce 1975 u Peruce. V minulosti na Lounsku hnízdl i chrštál koprovatý, dytik uhorní, fuhyk mvená a rudohlavý. To vše patří minulosti a uveďte druhy zdev posledních 15 až 20 letech nebyly zastiženy, i když samozřejmě není možno vyloučit ojedinelý nezáznamenný výskyt.

Radostnější je zistižení, že na území okresu Louny se vyskytují druhy, které jsou v rámci České republiky nehojně a vzácné. O to účinněji by však měla být jejich ochrana. Na Lounsku je to například chrštál vodní, holub doupač, lelek lesní, ledačká říční, mudr diváček luční, strnad zahradní a strnad luční, linduška úhorní, slavík modráček a další. Herbert Tichý